

מסורת הש"ס

(א) מסת יד: שטועט 1, (ב) גדפו"י ה"א, (ג) מסות יד: זבחים לג:, (ד) [לעיל טו:]; (ה) [לעיל מו:]; (ו) [מו"ש, ז] (ז) [מספתא פ"א, כב], (ח) [ויקרא כב, ט] [לעיל עד:]; (י) [לעיל ע:].

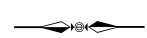

תורה אור השלם

1. ושלשם יום ושלשת ימים תשב בדמי טְהֵרָה בכל קדש לא תגע ואל תהקדש לא תבא עד מלאת ימי טְהֵרָה:

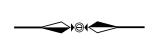
ויקרא יב ד, וכל אִשֶּׁר יִפֶּל עֲלָיו מִדָּם בְּמוֹתָם וְטָמֵא מִבֶּלִי עַץ אוּ בָגֵד אוּ עוֹר אוּ שֶׁק בֶּל בְּלִי אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה מִלֶּאבָה בָּדָם בָּפִים יִבָּא וְטָמֵא עַד הֶעָרֵב וְטִהַר:

ויקרא יא לב

הגהות הב"ח

(א) גמ' מהכא נפקא דתניא כגל קדש: (ב) רש"י ד"ה והכתיב וכו' טבולת יום ארוך לטומאת לדתה ס"ד:

תוס' חד מקמאי

ת"ר איהו פצוע דכא כל שנפצעו ביצים שלו ואפילו א' מהם ואפילו נמוקו ואפילו חסרו ארי"י בנו של ר' יוחנן בן ברוקה שפצתי מפני חכמים בברם ביבנה כל שאין לו אלא ביצה א' אינו אלא כסדר חמה וכשר והלכתא כ"ר ישמעאל והלכתא כח"ק דאמר אפילו אחת מהן דלא פליגי אהרדי כלל ואיתא להא [ואיתא להא] אם נפצע א' מהם פסול ואת נטלה א' מהם כשר מרדו דהוי אכליות שאם נטלו הכליות כשרה ואם לקחה בבוליא א' טריפה:

מוסף רש"י

לרבות האסורה לטבול יום, גזון יולדת צימי טוהר שנה שהיא טבולת יום ארוך, שאין לה הערב שמש עד מלאת ימיה שמצויה למחר כפרתה (שבועות ז.י.) שמשטבלה לסוף ימי טומאה עד מלאת ימי טוהרה שלה טבול יום ארוך היא, שהרי אינה ראויה להביא כפרה עד יום שמונים ואחד, אלא לא היה הערב שמש דילה עד שקיעת החמה דשמונים (פסחים יד.).

והכתיב כגל קדש לא סגע.
זההיא פרשתא ואמר מר במסכת מכות (דף יד:) כגל קדש לרבות התרומה דאסורה זה כל ימי טוהר שהיא טבולת יום (ט) לטומאת לידתה: **וּסְלֵאָה קְרָאִי בַּסְרוּמָה**. בקדשים לא יאכל עד אשר יטהר^(א) ואוקיימנא לעיל מיניה בתרומה הכתוב מדבר דבר השזה צורעו של אהרן ובא השמש וטהר עד מלאת ימי טהרה: **לֹא יִדְעָנָה צִמָּאִי**. אחזרו היא גמר טוהרתו דעל כרחק גמר טוהרה משמע: **ה"מ הינא דלאו נר כפרה**. דהא כולה ענינא צבעל צ' ראיות ומזורע מוסגר וטמא שרץ ומת משמעי: **כַּתָּב רַחֲמָנָא עַד מַלְאָה**. דאפי' יולדת דנת כפרה היא טוהרה בהערב שמש: **והאי עד אשר יטהר עד דמייתי כפרה**. ועל כרחק בקודש מוקמת לה דהא כתיב קרא אחרינא ובא השמש וטהר^(ב) דמוקמת ליה בתרומה^(ט): **פרי קראי**. עד אשר יטהר וכפר עליה וטהרה בקדשים למה לי לאשמועינן דעד דמייתי כפרה: **מרוצה טומאתה**. שמיים יוס לאכילת תרומה וקדשים: יולדת הותרה מכללה שרואה דס וטוהרה לצעלה אכל צו לא הותר מכללו דכל כמה דלא פסיק טמא: **במים יוצא וטמא עד הערב**. ע"כ לתרומה איירי מדצעי הערב שמש למה לי מיפוק לי מוצא השמש וטהר: **לנגיעה**. דקרא לעיל באכילה משמעי כדכתיב (ויקרא כג)

ואחר יאכל מן הקדשים והאי קרא בכלים משמעי דנגיעה צעלמא היא ואשמועינן כלי וה"ה יאכל טבול יום לא יגע בתרומה: **וטמא**. צמים יוצא וטמא אף לאחר ציאת המים קראו טמא: **יכול לנל**. הוי טמא ת"ל וטהר מדלא כתיב ויטהר משמע דאמעיקרא קאי קודם הערב שמש: **ואי צעים אימא נגיעה בתרומה**. לטבול יום מהכא נפקא דתניא כגל קדש לא תגע אזהרה לאוכל שלא תאכל בתרומה כל זמן שהיא טבולת יום ארוך: **נטילת נשמה**. הכא למקדש טמא כזרת שנא' (במדבר יט) ונכרתה כי את מקדש ה' טמא: **אף קדש דבר שיש צו נטילת נשמה**. דהיינו אכילה בטומאה שהוא גבי קדש כזרת ואוכל תרומה בטומאה צמיחה דכתיב (ויקרא כג) ומתו זו כי יחללוהו: **נגיעה באכילה**. האסור לאכול אסור ליגע: **מאן חנא משתמרס לציאה פסולה אכלה**. דקתני' ואס לא ידעה משנעשה פצוע דכא הרי אלו יאכלו אע"ג דמצפה ומשתמרת לציאתו: **במחלוקס שגויה**. בפרק הכא על צימתו (לעיל נו:) אלאמה לכ"ג גרשה ותלויה לכהן הדיוט מן האירוסין לא יאכלו בתרומה רבי אלעזר ורבי שמעון מכשירין: **נפצעו**. כמו פצע (שמות כה) מכת חרב וסכין: **נמקו**. מחמת מכה נמקו והוקטנו מאליהן: **ואפילו חסרו**. כל שהוא: **כזרס**. שזיו יושצים שורות שורות כזרס הנטוע שורות שורות: **סרים חמה ס"ד**. הא סרים חמה צדי שמים (הוא) מחמת חולי והאי לאו חולי הוא: **כסרים חמה וכשר**. דלא אסרה תורה אלא פצוע ודך נכרות: וחזריה

ואיפוך אלא דכי היכי דגבי קדש החמיר בנגיעה כבאכילה הכי נמי גבי תרומה: **בַּרְרֹת שפכה ב"ש שנבחרת הגיד**. תימה לר"י דאמאי נקט פגיעה צדיצים וכריחה גזיר' הא אמרי' צגמרס פצוע צכוין דכא צכוין כרות צכוין ואמר ר"י דמשום דגיד על ידי כריחה שופך דבנא כריחה מקלח נקט כרות שפכה גזיר: **בַּיִקְבּוֹ**. וה"ה אפילו אחת מהן:

שֵׁאִין 'זו אלא ביצה אחת אינו אלא בשרים חמה ובשר. תימה דהא אמר מר כל שנפצעו צדיזי ואפילו אחת מהן ואיכא למימר דהכא צדיזי שמים דאס כן אפילו שניהן נמי כדאמרין צסמוך גבי פצוע דכשר צדיזי שמים ומסתמא הוא הדין כרות ועוד צדיזי אדם נמי הא חזינן כמה צני אדם שכרותין מהן צינא אחת ומולידין ולא מסתבר לומר לא וחזר על צניהם מאין הם

הערל פרק שמיני יבמות

עה.

והכתוב בבב קדש לא תגע לרבות את התרומה. אע"ג דבנות מגע תרומה נינהו האי לא תגע באכילה איירי כדאמר צסמוך דלא תגע אזהרה לאוכל ותימה דלמה לי קרא הא אזהרה דתרומה נפקא לן מאיש איש מזרע אהרן ומיהו מציוו למימר דאיצטריך למכתב נמי גבי יולדת משום דהותרה

מכללה כדאמר צסמוך אכל קשה דהך דרשא לא אחיא לא כריש לקיש ולא כרבי יוחנן דבפרק כל הפסולין (זבחים לג: ושם) דריש ר"ל לא תגע אזהרה לטמא שאכל את הקדש ומדאפקי' צלשון נגיעה מפיך אזהרה לנוגע בקדש ומרצויא דבכל אזהרה לאוכל לפני זריקה ולאזהרה לאוכל תרומה לא מוקי לה כלל אלא מפיך אזהרה לנוגע בתרומה אכל לאוכל לה מאיש איש ור' יוחנן מוקי לא תגע לא מוקי ומירץ ה"ר אפרים דהכא דמוקי לה אזהרה לאוכל תרומה היינו למאן דמוקי קרא דאיש איש מזרע אהרן צוצ צעל שגז ראיות ועד אשר יטהר עד דמייתי כפרה ולקדש כדאמר צסמוך וא"כ אזהרה לאוכל תרומה לא נפקא אלא מהכא ואע"ג דהכא פריך למאן דמוקי תרומה קרא צוצ צעל שמי ראיות וה"מ פריך שפיר דהא איכא מאן דמוקי לה בתרומה אע"ג דגזירות ושפחה לאו צנות מיכל תרומה נינהו ואע"ג דבקדשים מצריך תרי קראי חד צוצ וחד ציולדת גבי תרומה לא צריך כיון דכזר חזינן דבאכילת קדש צו ויולדת שוין ועיז"ל דתרומה דלא תליא בכפרה לא צני תרי קראי לזו ויולדת אלא דוקא לקדש שצריך להמתין אכפרה: **דאי מעד אשר יטהר לא ידענא במאי**. אי יטהר בטצילה לחודה אי בהערב שמש כתב רחמנא ובא השמש וטהר דתר כי אס רחץ צשרו צמים לאורויי דעד אשר יטהר דלעיל בטצילה ועד הערב שמש קאלמר ואי תני רחמנא עד מלאת דהיינו נמי הערב שמש ה"א דבנא טצילה קאלמר דכזולה פרשתא לא כתיב התם טצילה כתב רחמנא עד אשר יטהר דמשמע טצילה כדמפרישי קראי בתריה ואי כתב רחמנא ובא השמש ולא כתב עד מלאת הוה אמינא ה"מ דלאו צר כפרה וליכא למימר נמי דלכתוב ובא השמש ועד מלאת דעד אשר יטהר איצטריך לאזהרה לטבול יוס דלאו צר כפרה ואי כתב רחמנא עד אשר יטהר ועד מלאת ולא כתב ובא השמש הוה אמינא דעד אשר יטהר בטצילה לחודה צמידי דלאו צר כפרה והערב שמש צמידי דבר כפרה כתב רחמנא ובא השמש אי"צ ובא השמש וטהר איצטריך לטהר יומא כדאימא צריש צרכות (דף צ:). **לנגיעה** דתרומה **מהבא נפקא**. תימה לר"י כיון דמהכא נפקא אס כן תקשה לן דמעיקרא צמים יוצא וטמא עד הערב וטהר למה לי ועוד דצפ' דהא הן הלוקין (מסות דף יד:) משמע דהך צרייתא דמוקמינן להא לנגיעת תרומה דבקודש מיירי דמייתי מינה סייעתא לריש לקיש דמוקי האי קרא דבכל קדש לא תגע לאכילה דקדש ונגיעה דקדש וגרסא לר"י דה"נ בקדשים מיתוקמא ואתא לשניי דלא נימא דקדש וגרסא לר"י דה"נ **בַּרְרֹת שפכה ב"ש שנבחרת הגיד**. תימה לר"י דאמאי נקט פגיעה צדיצים וכריחה גזיר' הא אמרי' צגמרס פצוע צכוין דכא צכוין כרות צכוין ואמר ר"י דמשום דגיד על ידי כריחה שופך דבנא כריחה מקלח נקט כרות שפכה גזיר: **בַּיִקְבּוֹ**. וה"ה אפילו אחת מהן:

שֵׁאִין 'זו אלא ביצה אחת אינו אלא בשרים חמה ובשר. תימה דהא אמר מר כל שנפצעו צדיזי ואפילו אחת מהן ואיכא למימר דהכא צדיזי שמים דאס ומסתמא הוא הדין כרות ועוד צדיזי אדם נמי הא חזינן כמה צני אדם שכרותין מהן צינא אחת ומולידין ולא מסתבר לומר לא וחזר על צניהם מאין הם

עין משפט ונר מצוה

סג א מ"י פ"ה מהל'

מטמאי משכב ומושב הלכה ד:

סד ב ג מ"י פ"י והלכות אבות הטומאה הלכ' א והלכה ג:

סה ד מ"י פט"ו מהל' אסורי ביאה הל' ז' סמג לאוין קי טו"ע: אה"ע סימן ה סעיף ז:

תוספות ישנים

והא כתיב כגל קדש לא תגע לרבות את התרומה דאינה אובלת בתרומה. ועי' צ"ל דבאכילה מיירי מתפרקן תלמודא הכא מיניה דאי צניעה לא הוה פקיד תלמודא מיניה שהרי גזירת ושפחה אין קפידא צניעשם אלא ודאי סבר רבה דבאכילה מיירי. וגם צניעם מפיך תלמודא לקמן מהכא מדאפקיה צלשון נגיעה וקסה דאי"כ לא סבר רבה לא כר' יוחנן ולא כריש לקיש דרבי יוחנן מוקי להאי קרא לנגיעת תרומה ולאכילת קדש ולירש לקיש אצטריך קרא לאוכל בשך קדש ולנגיעתו ואומר ה"ר אפרים דסבר שפיר כריש לקיש דמוקיש קרא לאוכל בשך קדש ומכלב מפיך אובל בתרומה ואף לר' יוחנן טובל לומר כן ודוחק. ועוד מירך דהא משמע הכס דמופקין אכילה דתרומה מנקדשים לא יאכל עד שיתר (ויקרא כב ז) וא"כ י"ל דסוגיא דהתם היא כמ"ד צוצ צעל שמי ראיות ההוב מדבר ור"ל עד שיתר עד שעריצי משאו. ומיירי בתרומה ובכל קדש לא תגע (ויקרא יג ד) לאכילת קדשים אלא טוביא דהכא אחא כמ"ד צוצ צעל שגז ראיות הכתוב מדבר ותאי עד אשר יטהר עד אשר יוצא כפרתו. וא"כ מיירי קרא דבבקדשים לא יאכלן בקדשים אכל לא בתרומה ובכל קדש לא תגע לרבות את התרומה ואע"ג דהכא איירין לתנא דבי רבי ישמעאל דלמר צוצ צעל שמי ראיות הכתוב מדבר. מ"מ מוכח תלמודא דמינין למימר מילי מילי קתני שהרי תנן מילי מילי קתני ה"נ מילא מילי מילי קתני: ואיפוך אלא ואח"מ ומאי ס"ד הלא אסיקאנא לעיל דתרומה חמורה משום מחס"ז וגרסא לרביזי נתנאל דדוקא גבי אכילה יש לנו לומר תרומה חמורה משום דבתרומה איכא ימיהה באוכלה בטומאת הגוף ובמעשר ליכא אכל גבי נגיעה שמשמאל גוף המעשר חמיר טפי מעשר מתרומה שהאובל מעשר בטומאת עצמו לוקח דאיכא ביה לאו והאובל תרומה בטומאת עצמה ליכא אלא עשה ואין להקשות כיון דנגיעה תהא אסורה במעשר היכי מציוו אלעזר שכתב אכילה לא אמרי'. ואי"ת היכי קאלמר רבא לעיל בפרק הבא ועל יצמתו (טז) שאני התם שכתב אכילה הלא הכא קאלמר דרבי אלעזר סבר שכתב אכילה לא אמרינן ועליל קאי ארבי אלעזר שאמר פצוע דכא כהן שקדש בו צלח למחלות ר"ש בן אלעזר ורבנן וי"ל דאמר ר' אלעזר כר' אפילו לר"י אלעזר סבר דלגבי [אכילה] כולי האי לא אמרינן שיועיל שכתב אכילה אכל ס"ל שפיר שיועיל לטויה כמו יז כי להאכיל במקום אחר והשמה ריחא דקאלמר לעיל שאני התם שכתב אכילה והוי כמו יז להאכיל במקום אחר ז:

^[1] לפי המנוחאר שס בסוגיא נראה דצ"ל כאן 'תוס' אכל ס"ל שפיר דלא חשיב יז לו להאכיל במקום אחר כיון דאינו מאכיל עיי מעשה של עכשיו אלא עיי שכתב אכילה וכי"ה בתוס' לעיל (דף ק"ו) ד"ה אפי